

A HÍD HETVEN ÉVÉRŐL TÖRTÉNÉSZ SZEMMEL

ÓZ ER ÁGNES

Ünneplést érdemel erre mifelénk minden, ami a folytonosság, a kitartás jellemzőit viseli magán. Ez az állítás tagadhatatlan, függetlenül attól, hogy életünk mely területére vonatkoztatjuk azt, különösen akkor, amikor szűkebb társadalmi közösségünk, a vajdasági magyarság 1918 utáni történelmi sorsának alakulását tartjuk szem előtt. Önmagunkról, múltunkról, jelenünkről, a szülőföldön való megmaradás távlataira is gondolnunk kell tehát, amikor a vajdasági magyarság szellemiségének feltérképezésekor egy újság vagy egy folyóirat helyét szeretnénk kijelölni.

Amikor pedig a hetven éve megjelenő *Híd* című folyóiratról van szó, akkor nem is olyan nehéz a dolgunk, hiszen minden történelmi relativitás, az összmagyar művelődéstörténet jelenségeinek értékelése sem történhet meg a *Híd* számbavétele nélkül, hiszen benne a „magyar nyelvű irodalmi folyóiratok legidősebbjét” ismerjük fel és tiszteljük.

Ez az értékelismerés a *Híd* esetében talán meg is történhetett, hiszen az a második világháborút megelőző korban a sötétséget, szenvedést és rombolást képviselő fasizmus feletti győzedelmeskedés korszakában mondanivalójával, értékrendjével és nem utolsósorban esztétikai kritériumaival, most már a múltnak számító huszadik században, a két világháború közti korszakban, hanem azt követően is, a modern kor szellemiségét, vívmányait, a haladás eszméjének képviselőjeként, így ezt a megváltozott ideológiai rendszerben is, meg lehetett tenni.

Meg lehet tenni ma is, hiszen a *Híd*nak ez a közvetítő szerepe nemcsak a jugoszláviai, hanem az anyaországi magyarság számára is univerzális értékkel bír. Ez a folyóirat az új szellemi irányzatokat, társadalmi jelenségeket magyarázó elméleteket, a modernség jegyeit magán viselő irodalmi és művészeti alkotásokat érthetővé és elérhetővé tette a műveltségében hiányos, ám nem közönyös, de tanulni vágyó kétkezi munkásnak és annak is, akinek a műveltség és a tudományokban való jártasság nem volt idegen.

Meg kell azonban állapítani azt is, hogy a *Híd* a vajdasági magyarság számára nem csak egy folyóirat. Attól több, sajátos tükör, amely magán viselte azoknak a látószögét, akik a folyóiratot főszerkesztőként jegyezték. Egy folyóirat, amely kísérete és aktívan reagált a történelem egyik legrövidebb, de legvéresebb évszázadának, a huszadik századnak minden kihívására. Annak a századnak a kihívásaira, amelyben nemcsak a magyar nemzet egészének, hanem a jugoszláviai és vajdasági magyarságnak is történelmi és sorsdöntő események sorozatával kellett szembenéznie, viharait átvészelnie és megmaradását biztosítania. Sikerült objektív magatartásával a realitást dokumentálnia. Talán ennek a ténynek a felismeréseként találták 1995-ben, megjelenésének egyik nehéz korszakában, Szabad Sajtó Díjra érdemesnek.

A hetvenéves *Híd* tehát a huszadik század kódrendszerének sajátos tárháza, megjelenésének folyamatossága a vajdasági magyarság szellemének hozzájárulása az egyetemes magyar művelődéstörténet jelenségeihez, amelynek ujlenyomatából kisebbségi létünk értékeit menthetjük át az új évezredbe.